2025/529
18.3.2025

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2025/529

av den 17 mars 2025

om unionsstöd för projektet vid FN:s institut för nedrustningsforskning ”Observationsorgan för vetenskap och teknik: övervakning av innovation för nedrustning”

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 28.1 och 31.1,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) I den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik från 2016 betonas det att unionen kommer att öka sitt bidrag till kollektiv säkerhet.

(2) I EU:s strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition från 2018 med titeln *Säkra vapnen – skydda medborgarna* noterades att unionen kommer att använda relevanta instrument för att stödja forskning och teknisk utveckling i fråga om tillförlitlig och kostnadseffektiv teknik för att säkra handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition och minska risken för omdirigering. I de slutsatser som åtföljde antagandet av den strategin noterade rådet dessutom säkerhetssituationens utveckling, till exempel den utveckling av handeldvapens och lätta vapens konstruktion och teknik som påverkar staters kapacitet att ta itu med säkerhetshoten.

(3) Förenta nationernas generalsekreterare noterade i 2023 års rapport *Current developments in science and technology and their potential impact on international security and disarmament efforts* den växande oron för att utvecklingen inom vetenskap och teknik av betydelse för säkerhet och nedrustning går så snabbt att de normativa ramarnas och styrningsramarnas kapacitet inte hänger med när det gäller att förstå och hantera riskerna.

(4) Unionen vill bidra till den kollektiva säkerheten och nyttopotentialen i de möjligheter som ny teknik erbjuder och möta de utmaningar som sådan teknik medför, särskilt när det gäller det multilaterala nedrustnings- och vapenkontrollsystemet.

(5) Unionen har redan, genom rådets beslut (Gusp) 2022/2320 ([1]), gett sitt stöd till ett tidigare projekt vid FN:s institut för nedrustningsforskning (Unidir), med titeln *Frigörande av innovation: möjliggörande teknik och internationell säkerhet*, som genomfördes av Unidir 2023–2024. Unionen vill fortsätta att utforska detta område för att kunna bidra till ett mer systematiskt fastställande och en mer systematisk analys av den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och dess effekter i specifika nedrustningssammanhang. Unionen bör därför stödja inrättandet av ett ytterligare Unidir-projekt med titeln *Observationsorgan för vetenskap och teknik: övervakning av innovation för nedrustning*.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Med sikte på genomförandet av den globala strategin för Europeiska unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och med beaktande av unionens strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition med titeln *Säkra vapnen – skydda medborgarna*, såväl som EU:s strategi mot spridning av massförstörelsevapen, ska unionen stödja genomförandet av ett projekt vid FN:s institut för nedrustningsforskning (Unidir) med titeln *Observationsorgan för vetenskap och teknik: övervakning av innovation för nedrustning*.

([1]) Rådets beslut (Gusp) 2022/2320 av den 25 november 2022 om unionsstöd för genomförande av projektet ”Frigörande av innovation: möjliggörande teknik och internationell säkerhet” (EUT L 307, 28.11.2022, s. 142, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2320/oj).

2. Den projektverksamhet som stöds av unionen ska ha följande specifika mål:

a) Att tillhandahålla evidensbaserad forskning och analys som stöd och underlag för utformning av politik och beslutsfattande genom proaktiv övervakning av vetenskaplig och teknisk innovation.

b) Att underlätta kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring när det gäller vetenskapliga och tekniska aspekter av internationell säkerhet och nedrustning.

c) Att skapa kontakter mellan relevanta grupper för att möjliggöra kunskapsöverföring från en geografiskt och disciplinärt mångskiftande uppsättning experter och medlemsstater som deltar i multilaterala nedrustningsförhandlingar.

3. Projektverksamheten ska särskilt omfatta följande:

a) Möjliggörandet av inrättandet av en kontinuerlig framtidsanalys av teknik för att säkerställa att de mest relevanta vetenskapliga och tekniska framstegen upptäcks, granskas och analyseras i ett tidigt skede av utvecklingen eller tillämpningen.

b) Forskning om den mest relevanta utvecklingen inom vetenskap och teknik när det gäller varje nedrustningsområde som studeras, som kan bidra till multilaterala och internationella processer på området för ny teknik och vapenkontroll.

c) Ökad dialog, kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring, inbegripet inrättande av ett globalt nätverk av experter som kan bidra till projektets varaktiga effekter efter finansieringsperiodens slut.

4. En utförlig beskrivning av det projekt som avses i punkt 1 återfinns i bilagan.

Artikel 2

1. Den höga representanten för utrikes frågor och säkerhetspolitik (*den höga representanten*) ska ansvara för genomförandet av detta beslut.

2. Det tekniska genomförande av det projekt som avses i artikel 1 ska utföras av Unidir.

3. Unidir ska genomföra denna uppgift under den höga representantens ansvar. Den höga representanten ska i detta syfte ingå nödvändiga överenskommelser med Unidir.

Artikel 3

1. Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av det unionsfinansierade projekt som avses i artikel 1 ska vara 1 671 615 EUR.

2. De utgifter som finansieras med det referensbelopp som anges i punkt 1 ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som är tillämpliga på unionens budget.

3. Kommissionen ska övervaka att de utgifter som finansieras genom det belopp som anges i punkt 1 förvaltas på korrekt sätt. Den ska för detta ändamål ingå en överenskommelse om medverkan med Unidir. I överenskommelsen om medverkan ska det fastställas att Unidir ska se till att unionens bidrag synliggörs i proportion till dess storlek.

4. Kommissionen ska sträva efter att ingå den överenskommelse om medverkan som avses i punkt 3 så snart som möjligt efter det att detta beslut har trätt i kraft. Den ska informera rådet om eventuella svårigheter i samband med detta och om dagen för ingåendet av den överenskommelsen.

Artikel 4

1. Den höga representanten ska rapportera till rådet om genomförandet av detta beslut på grundval av regelbundna kvartalsrapporter från Unidir. De rapporterna ska ligga till grund för rådets utvärdering.

2. Kommissionen ska tillhandahålla information om de finansiella aspekterna av genomförandet av det projekt som avses i artikel 1.

Artikel 5

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

2. Detta beslut upphör att gälla 36 månader efter det att den överenskommelse om medverkan som avses i artikel 3.3 har ingåtts. Det ska dock upphöra att gälla sex månader efter dagen för dess ikraftträdande, om det inte har ingåtts någon sådan överenskommelse under den perioden.

Utfärdat i Bryssel den 17 mars 2025.

På rådets vägnar

K. KALLAS

Ordförande

BILAGA

PROJEKTDOKUMENT

Projekt till stöd för det arbete som utförs av FN:s institut för nedrustningsforskning (Unidir) på området säkerhet och framväxande teknik

”Observationsorgan för vetenskap och teknik: övervakning av innovation för nedrustning” vid Unidir

Inledning

Framsteg inom vetenskap och teknik är nyckelfaktorer för den ekonomiska och sociala utvecklingen och för välståndet. Såsom FN:s generalsekreterare påpekade i sin rapport från 2023 om *den aktuella utvecklingen inom vetenskap och teknik och dess potentiella inverkan på internationella säkerhets- och nedrustningsinsatser* (EN) råder det dock fortfarande oro för att utvecklingen inom vetenskap och teknik som är relevant för säkerhet och nedrustning går snabbare än förmågan hos de normativa och styrande regelverken att hantera riskerna. Fördelarna med ny och framväxande teknik får inte utnyttjas på bekostnad av den globala säkerheten. Å andra sidan finns det en växande mängd litteratur som undersöker de potentiella fördelarna med vetenskap och teknik för nedrustning och vapenkontroll, till exempel för att förbättra övervakningen och kontrollen av efterlevnaden.

FN:s institut för nedrustningsforskning (Unidir) är ett självständigt institut inom FN som bedriver oberoende forskning om nedrustning och därmed sammanhängande problem, särskilt internationella säkerhetsfrågor. Institutets uppdrag är organiserat i fyra centrala verksamhetsområden: kunskapsfrämjande, skapande av idéer, underlättande av dialog samt rådgivning för att stödja medlemsstaterna, FN, regionala organisationer samt beslutsfattande instanser och forskarvärlden att identifiera praktiska lösningar och främja multilaterala framsteg när det gäller nedrustning och vapenkontroll som bidrar till en hållbarare och fredligare värld.

Unidir har en ledande roll när det gäller att stödja insatser för att förstå och reagera på säkerhetskonsekvenserna av snabba och omvälvande tekniska framsteg. De senaste åren har dock den tekniska utvecklingstakten varit högre än någonsin, vilket har fått många medlemsstater att, i samband med de flesta nedrustningsprocesser, flagga för behovet av en mer systematisk identifiering och analys av den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och dess inverkan i specifika nedrustnings-sammanhang.

Med utgångspunkt i framgångarna med det EU-finansierade projektet ”Frigörande av innovation: möjliggörande teknik och internationell säkerhet”, som genomfördes av Unidir mellan 2023 och 2024, och i andra framgångsrika forskningsprojekt, exempelvis för att undersöka mekanismer för vetenskaplig och teknisk översyn inom ramen för BTV-konventionen, skulle det föreslagna treåriga projektet ”Observationsorgan för vetenskap och teknik: övervakning av innovation för nedrustning” vid Unidir utvidga undersökningens omfattning till att omfatta ett bredare spektrum av vetenskapliga och tekniska områden och bidra med expertinsikter till alla nedrustningsorgan när så krävs och är tillämpligt.

Avsikten med det föreslagna projektet är att bygga vidare på och ge ytterligare stöd till det arbete som utförs i de olika nedrustningsprocesserna och deras respektive operativa organ (t.ex. sekretariat och enheter för genomförandestöd) samt av medlemmar och ordförande. Eftersom frågan om vetenskap och teknik har behandlats på olika sätt i varje process kommer samordning och konfliktförebyggande att anpassas för att tillgodose staternas särskilda behov i olika system och processer. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt att undvika inblandning i pågående förhandlingar om inrättandet av formella mekanismer för vetenskaplig och teknisk översyn (eller motsvarande organ) inom ramen för särskilda nedrustningsfördrag eller nedrustningsprocesser och förhindra dubbelarbete i etablerade organ (t.ex. OPCW:s vetenskapliga rådgivande organ). Dessutom syftar detta projekt till att komplettera det arbete som redan utförts av FN:s sekretariat i samband med generalsekreterarens årliga rapport om den aktuella utvecklingen inom vetenskap och teknik och dess potentiella inverkan på internationella säkerhets- och nedrustningsinsatser. Projektet syftar vidare till att samordna och samarbeta med relevant verksamhet som bedrivs av EU-konsortiet för icke-spridning, inbegripet dess associerade nätverk, och EU:s institut för säkerhetsstudier (EUISS) för att säkerställa inte bara komplementaritet med befintlig verksamhet, utan även ökad synlighet och en stärkt profil för EU i fråga om vetenskap och teknik när de tillämpas på internationell fred och säkerhet.

I detta sammanhang har projektet tre huvudmål som är nära kopplade till institutets kärnuppdrag. ([1])

Mål 1: Tillhandahålla evidensbaserad forskning och analys för att stödja och vägleda politiska strategier och beslutsfattande. Genom att proaktivt övervaka vetenskaplig och teknisk innovation inom flera olika discipliner och teknikområden av intresse för en rad olika nedrustningsprocesser kommer detta projekt att bidra till att vägleda politiska diskussioner genom att lyfta fram nya eller framväxande risker och möjligheter.

Mål 2: Underlätta kunskapsuppbyggande och kunskapsöverföring när det gäller vetenskapliga och tekniska aspekter av internationell säkerhet och nedrustning. Projektet syftar till att minska eller bidra till att minska de betydande informationsasymmetrierna på området vetenskap och teknik i alla nedrustningsprocesser. Detta kommer i sin tur att öka det meningsfulla deltagandet i multilaterala diskussioner om denna fråga och förbättra staternas övergripande beredskap att delta i diskussioner som är förankrade i vetenskaplig och teknisk kunskap.

Mål 3: Bygga broar mellan samfund. I en tid då den globala instabiliteten och misstron ökar, med allt fler aktörer, en större spridning av kunskap och expertis och mer begränsade alternativ för traditionella regleringsformer, finns ett akut behov av att olika samfund träffas och delar med sig av sina insikter för att skapa underlag till sina respektive agendor. Projektet kommer att utnyttja Unidirs unika ställning för att möjliggöra denna kunskapsöverföring från experter och medlemsstater med stor geografisk och disciplinär spridning som deltar i multilaterala nedrustningsförhandlingar.

I linje med Unidirs uppdrag kommer projektets främsta mål att vara att förse samfundet för nedrustning och internationell säkerhet med oberoende, objektiv och evidensbaserad forskning till stöd för pågående och potentiella framtida förhandlingar. För att uppnå detta mål kommer Unidir, utöver att direkt leda forskningsprojekt, att upprätta och underlätta en dialog mellan ett tvärvetenskapligt nätverk av experter med stor geografisk spridning, som beskrivs närmare nedan, för att komplettera den inhemska expertisen. Ett nära samarbete med FN:s kontor för nedrustningsfrågor kommer att genomföras vid behov under hela projektet.

PROJEKT

Det är en komplex uppgift att bemöta utmaningar och utnyttja de möjligheter som vetenskapliga och tekniska framsteg innebär för nedrustning, fred och säkerhet. Generellt sett krävs det att man kan upptäcka ny vetenskaplig och teknisk utveckling och så tidigt som möjligt förstå vilka positiva eller negativa konsekvenser sådan utveckling kan få för den nuvarande internationella freds- och säkerhetsstrukturen och det nuvarande nedrustningsmaskineriet.

Projektet kommer att använda tvärvetenskapliga och sektorsövergripande metoder för att studera olika vetenskapliga och tekniska innovationer. Projektet kommer också att öppna för att utforska och analysera den allt mer relevanta frågan om teknisk konvergens, som definieras som den företeelse genom vilken teknik som ursprungligen saknade koppling blir mer integrerad och till och med enhetlig allteftersom den utvecklas, samt områdeskonvergens, som definieras som den ökande sammankopplingen mellan olika tillämpningsområden för teknik (t.ex. bioteknik och AI, rymd- och cyberfrågor osv.).

Projektet kommer att omfatta följande områden för nedrustning och internationell säkerhet: konventionella vapen, massförstörelsevapen (kemiska, biologiska, nukleära) och informations- och kommunikationsteknik, beroende på vad som är relevant. Inom dessa områden kommer bland annat följande specifika vetenskaps- och teknikområden att övervakas: artificiell intelligens, materialvetenskap och materialteknik, biovetenskap, robotteknik och autonoma system. Exempel på tillämpningsområden som kommer att övervakas är forskning och experimentering, plattformsutveckling och plattformsprestanda, ledningssystem, upptäckt, övervakning och kontroll.

All projektverksamhet kommer att delas in i två huvudsakliga arbetsområden som beskrivs närmare nedan.

([1]) Läs mer om Unidirs uppdrag: https://unidir.org/unidir-statute/.

1. Arbetsområde 1: Övervakning av trender och ökad förståelse för den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och dess inverkan på nedrustning och vapenkontroll

1.1. Syfte

Syftet med detta arbetsområde är att identifiera ny och framväxande teknik samt nya tillämpningar av mer etablerad teknik för att bättre förstå deras potentiella positiva och negativa inverkan på nedrustning och vapenkontroll. Arbetet inom detta arbetsområde kommer i första hand att ägnas åt att förse politiker och beslutsfattare med tillgänglig kunskap om de teknikområden som undersöks, på grundval av tekniskt och vetenskapligt välgrundade fakta.

1.2. Förväntade resultat:

a) Bättre förståelse av kopplingarna och konvergensen mellan olika tekniker, inbegripet deras potentiella risker och fördelar.

b) Ökad beredskap hos beslutsfattare och diplomater från olika regioner i världen att på ett meningsfullt sätt delta i vetenskapliga och teknikrelaterade diskussioner inom relevanta nedrustningsprocesser.

1.3. Beskrivning av arbetsområdet

Detta arbetsområde omfattar tre huvudverksamheter. För det första blir det möjligt att inrätta en kontinuerlig framtidsanalys av teknik för att säkerställa att de mest relevanta vetenskapliga och tekniska framstegen upptäcks, granskas och analyseras i ett tidigt skede av utvecklingen eller tillämpningen. Denna verksamhet kommer att resultera i upp till två sammanställningar av de mest relevanta trenderna inom vetenskap och teknik när de gäller varje nedrustningsområde som studeras (totalt åtta sammanställningar under projektets löptid). Dessa verksamhetsresultat kommer att komplettera, inte överlappa, det arbete som utförs i officiella multilaterala processer och kommer att användas för att bidra till en bredare uppsättning relevanta multilaterala verksamheter såsom den årliga rapporten från FN:s generalsekreterare om vetenskapens och teknikens roll i samband med internationell fred och säkerhet (EN), den gemensamma agendan, inbegripet den nya agendan för fred, liksom andra internationella initiativ såsom framtida toppmöten om ansvarsfull AI på det militära området.

Den andra verksamheten inom detta arbetsområde kommer att omfatta genomförandet av specifika, målinriktade forskningsprojekt som grundligt undersöker utvalda ämnen som anses relevanta, lägliga och betydelsefulla för varje nedrustningsområde och som identifieras med stöd av det relevanta expertnätverket (närmare uppgifter lämnas nedan). Denna verksamhet kommer att resultera i en forskningsrapport per år per nedrustningsområde. Sammanfattningarna kommer att göras tillgängliga på FN:s samtliga officiella språk för att ge större räckvidd och tillgänglighet (översättning av fullständiga rapporter kommer att genomföras i mån av tid och tillgängliga resurser).

Den tredje verksamheten kommer att omfatta anordnandet av upp till två virtuella informationsmöten om teknik per år per nedrustningsområde, som utformats för att ge diplomatsamfundet i Genève och New York möjlighet att, i en informell miljö och genom direkta kontakter med experter, lära sig om och diskutera specifik möjliggörande teknik som är relevant för internationell fred och säkerhet. Presentationsdelen vid varje evenemang kommer att spelas in och göras tillgänglig på Unidirs YouTube-kanal. Frågor och svar-delen vid evenemangen kommer inte att spelas in för att säkerställa en öppnare diskussion mellan deltagarna.

2. Arbetsområde 2: Ökad dialog, ökat kunskapsuppbyggande och ökad kunskapsöverföring

2.1. Syfte

I linje med projektmålen 2 och 3 är syftet med detta arbetsområde att underlätta kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring om vetenskapliga och tekniska aspekter av internationell säkerhet och nedrustning genom att koppla samman experter från ett brett spektrum av geografiska områden och ämnesområden med medlemsstater som deltar i multilaterala nedrustningsförhandlingar.

2.2. Förväntade resultat:

a) Ökat bidrag från en grupp av experter från olika regioner och inom olika ämnesområden till vetenskapliga och tekniska diskussioner inom ramen för nedrustningsprocesser.

b) Inrättande av ett globalt nätverk av experter som kan bidra till projektets varaktiga effekter efter finansieringsperiodens slut.

c) Utveckling eller förstärkning av förbindelser och samarbeten mellan medlemsstaterna och regionala experter från vetenskaps- och teknikvärlden.

2.3 Beskrivning av arbetsområdet

Tre huvudverksamheter ingår i detta arbetsområde. För det första kommer projektet att syfta till att skapa undernätverk av vetenskapliga och tekniska experter som är relevanta för varje nedrustningsområde inom ramen för detta projekt. Med utgångspunkt i Unidirs modell för globala nätverk för nedrustningsforskning kommer varje undernätverk att förvaltas av en forskare från Unidir som är specialiserad på det relevanta nedrustningsområdet. Jämställdhet och geografisk mångfald kommer att ägnas särskild uppmärksamhet vid inrättandet av undernätverken. Oberoende experter kommer att utses med hjälp av en kombination av Unidirs omfattande nätverk av samarbetspartner och forskare som ägnar sig åt riktad expertforskning (t.ex. ledande akademiker som identifierats genom granskning av den mest relevanta och senaste forskningen) och en öppen ansökningsomgång om så är nödvändigt och lämpligt. Dessa undernätverk kommer att utnyttjas för att stödja både identifiering och prioritering av specifika frågor som ska behandlas via forskningsprojekt och/eller evenemang, på grundval av en bedömning av de mest relevanta och brådskande behoven i varje nedrustningsforum. Experterna i dessa undernätverk kommer dessutom att utföra kvalitetssäkringskontroll av forskning som bedrivs av Unidir och, vid behov, anlitas som ansvarig forskare för specifika projekt.

En andra verksamhet inom ramen för detta arbetsområde är anordnandet av en årlig hybriddialog per nedrustningsområde med flera berörda parter, som ett komplement till forskningsverksamheten för att främja diskussioner och kunskapsöverföring mellan olika grupper av berörda parter. Vid behov skulle dessa dialoger kunna anordnas som förberedelse inför/till stöd för planerade möten och konferenser om relevanta processer. Transkriberingar av flerpartsdialogerna kommer att redigeras och göras tillgängliga på engelska och minst ytterligare två officiella FN-språk.

En tredje verksamhet inom detta arbetsområde är främst inriktad på att öka projektets synlighet och spridningen av dess resultat. Den kommer att omfatta anordnandet av ett evenemang per år vid mötet i FN:s generalförsamlings första utskott i New York för att stödja förhandlingarna under de relevanta tematiska diskussionerna samt ett evenemang per år i Bryssel för EU:s diplomatiska och politiska gemenskap. Dessa årliga evenemang skulle kunna utnyttjas för att starta insamlingen av årliga sammanställningar eller för att grundligt undersöka specifika teman, tekniker eller nedrustningsområden. Slutligen kommer detta arbetsområde att omfatta deltagande i upp till två evenemang per år som leds av andra enheter eller organisationer, vilket skulle utgöra en relevant plattform för att sprida resultaten av arbetet och öka synligheten för själva projektet och för EU. Ett exempel på en sådan plattform skulle kunna vara framtida toppmöten om ansvarsfull AI på det militära området.

Samarbete med EU

Detta projekt är utformat för att både utnyttja potentiella synergier med andra EU-ledda initiativ eller projekt (t.ex. EU-konsortiet för icke-spridning, EUISS eller särskilda projekt som finansieras av EU) och ge EU möjlighet att ytterligare befästa sin offentliga profil och sitt ledarskap på detta område. Utöver att ta fram skriftligt material i enlighet med riktlinjerna för varumärkesprofilering kommer EU under projektets gång särskilt att ges möjlighet att delta i alla evenemang som anordnas. Exempel på samarbeten kan vara inledande och/eller avslutande kommentarer, moderering, bidrag från experter och värdskap. Samtliga dessa alternativ kommer att finnas tillgängliga för alla evenemang, men med tanke på svårigheterna med att bemanna det antal uppdrag som planeras inom ramen för projektet rekommenderar vi att det årliga evenemang som anordnas vid första utskottets möte betraktas som ”flaggskeppsmöjligheten” att främja EU:s ledande roll inom vetenskap och teknik som är relevant för internationell fred och säkerhet.

Projektets varaktighet

Projektet är avsett att pågå i tre år, med start i början av 2025.

Övervakning och utvärdering

Övervakningen och utvärderingen av det föreslagna projektet kommer att genomföras i enlighet med institutets policy för övervakning och utvärdering av Unidirs kunskapsresultat, som godkändes av Unidirs styrelse i juni 2018. ([2])

([2]) Handlingen kan tillhandahållas på begäran.